

Soạn bài Cha con nghĩa nặng - Ngữ văn lớp 11

Gợi ý trả lời câu hỏi soạn bài trang 167 - SGK:

Câu 1. Đọc kĩ đoạn trích, gán phân tóm tắt truyện ở trên với diễn biến sự việc trong đoạn trích thành một mạch truyện xuyên suốt.

Trả lời:

Câu chuyện kể về cha con của Trần Văn Sửu - một người cha nặng ân tình với con, ông đã lên về thăm con nhưng rồi sợ liên lụy tới con lên đã định nhảy sông tự tử. Tuy nhiên, sự đợi chờ dõi theo cuộc sống của con và ông ngoại đã làm cho ông có thêm một chút niềm tin để sống, ông mong chờ sẽ có ngày gặp con. Trần Văn Tý là một người con có hiếu, không những không ghét bỏ mà còn hết mực yêu thương cha. Đoạn trích đã thể hiện một tình cảm cha con sâu nặng và mang giá trị nhân đạo sâu sắc.

Câu 2. Phân tích, làm rõ tính nghĩa cha con trong đoạn trích.

Trả lời:

* Về người cha:

- Trần Văn Sửu đã mười mấy năm biệt tích. Cuộc gặp gỡ với cha vợ và các con lần này với anh không phải là quá bất ngờ. Nó được nung nấu trong ân hận và nhớ thương. Anh đã chủ động tìm về.

- Được cha vợ cho biết hai đứa con anh đã được bà hương quán Tôn thương. Một lấy làm con dâu, một chuẩn bị dựng vợ cho. Trần Văn Sửu vô cùng sung sướng, mãn nguyện. Tình của người cha với con cũng chỉ mong có thế.

- Nguyện tự tử để đem lại bình yên cho con.

=> Một người cha hết lòng yêu thương và lo cho con. Trần Văn Sửu không hề nghĩ gì đến bản thân, sẵn sàng chịu cảnh khổ, xa con, trốn tránh thay tên đổi họ để con được hạnh phúc.

* Về người con:

- Tình cảm mạnh mẽ, quyết liệt.

- Ngâm theo dõi câu chuyện của cha, càng thương cha. Tí đã hiểu tình cảm của cha nó, nó lại càng thương, càng quý trọng cha nó.

- Lo lắng, thương cha, quyết bỏ nhà, hi sinh tình yêu hạnh phúc vừa kịp đến để theo cha, lo cho cha.

Soạn bài Cha con nghĩa nặng - Ngữ văn lớp 11

- Khi cha nó nghe lời ông ngoại bỏ đi luôn, Tí đã chạy đuổi theo.

=> Tí là đứa con hiếu nghĩa, mộc mạc đáng thương và đáng trọng.

Câu 3. Để thể hiện chủ đề cha con nghĩa nặng, tác giả đã tạo ra những tình huống nghệ thuật có kịch tính cao. Hãy tìm hiểu và làm rõ tình huống giàu kịch tính đó.

Trả lời:

Để thể hiện tình cha con sâu nặng, tác giả đã xây dựng được một tình huống truyện giàu kịch tính. Hãy nghe đoạn đối thoại này:

- [...] *Thôi cha trở về nhà với con.*

- *Húy. Về sao được?*

- *Sao vậy?*

- *Về rồi làng tổng họ đến bắt còn gì?*

Thằng Tí nghe cha nói thế thì nó tỉnh ngộ, nó hiểu rằng cha nó ở lại thì sẽ bị bắt tù và nhất định sẽ ảnh hưởng tới cuộc sống và hạnh phúc của anh, em nó. “*Bây giờ biết làm sao?*”. Tình huống đã đẩy mâu thuẫn lên đỉnh điểm. Giải quyết như thế nào đây? Tí đang đứng trước hoàn cảnh thật khó. Cuối cùng cách giải quyết của người con thật bất ngờ. Tí nói:

- *Cha đi đâu?*

- *Đi đâu cũng được.*

- *Hể cha đi thì con đi theo.*

- *Để làm gì?*

- *Đi theo đặng mà nuôi cha; chừng nào cha chết rồi con sẽ về.*

- *Con đừng cố tính bậy. Con phải ở nhà làm mà nuôi ông ngoại.*

- *Có trâu, có lúa sẵn đó, ông ngoại làm mà ăn, cần gì con nuôi nữa. Lại có con Quyên ở nhà đó. Cậu Ba Giai cưới nó đấy, nó giàu có thiếu gì tiền bạc, nó giúp đỡ ông ngoại được rồi. Bây giờ có một mình cha nghèo khổ, vậy con phải làm mà nuôi cha chứ.*

Cách giải quyết của người con khiến cho người cha đứng đó và cả người đọc vô cùng cảm động. Thằng Tí đã làm được điều mà nó đang tính.

Soạn bài Cha con nghĩa nặng - Ngữ văn lớp 11

Tình huống truyện đặt ra thật căng thẳng và phức tạp. Cuộc gặp gỡ của hai cha con đã thoả lòng mong ước suốt mười mấy năm trời. Nhưng bóng đen quá khứ vẫn ám ảnh họ. Sự sum họp của cha con khó bề được thực hiện. Vì dù sao Trần Văn Sửu cũng là người có tội đang bị truy nã. Sự có mặt của Sửu lúc này có thể làm cho hạnh phúc của Tí, của Quyên (con ông) tan vỡ. Vì không ai người ta chịu gả con cho con một người đi tù. Nhưng nếu ông bỏ đi thì con ông lại không chịu. Tình huống truyện đã đẩy mâu thuẫn lên tột đỉnh. Cha thì lo, con thì tính, cả hai đều lặng thinh.

Cuộc đối thoại giữa hai cha con đã đi đến một kết cục tốt đẹp. Người đọc cảm nhận được tình cha con sâu nặng. Con người biết sống có đạo lí theo đạo lí thì bao giờ cũng có một kết cục tốt đẹp.

Câu 4. Qua nhân vật Trần Văn Sửu và thằng Tí, hãy nêu lên vài cảm nhận về tính cách con người Nam Bộ.

Trả lời:

- Nhân vật người con Trần Văn Tí chứng tỏ tính cách mạnh mẽ không chịu bó tay trước hoàn cảnh. Tí đã đưa ra lối thoát cho tình huống tưởng chừng bế tắc, làm yên lòng mình, dịu được lòng cha, vện được nhiều bề dù trước mắt còn nhiều khó khăn phức tạp.
- Nhân vật người cha và con thể hiện tính cách của người Nam Bộ mạnh mẽ và kiên quyết. Tính cách ấy được thể hiện nổi bật nhất qua diễn biến tâm lí nhân vật, qua lời đối thoại và độc thoại.

Câu 5. Nhận xét về nghệ thuật kể chuyện, miêu tả nhân vật, sử dụng ngôn ngữ trong đoạn trích.

Trả lời:

- Qua đoạn trích, người đọc thấy được tài năng của Hồ Biểu Chánh. Đoạn đối thoại giữa cha và con cho thấy khả năng thúc đẩy sự kiện của lời thoại. Nó dịch ra rất nhanh và sinh động. Đây là khả năng của người viết tiểu thuyết mà không phải tác giả nào ở thời Hồ Biểu Chánh cũng làm được.
- Ngôn ngữ nhân vật cùng ngôn ngữ người kể chuyện gắn với đời sống. Đặc biệt phương ngôn Nam Bộ được sử dụng nhuần nhuyễn tạo nên màu sắc đặc trưng cho văn phong của Hồ Biểu Chánh.